

MUŽ PO PADESÁTCE – AKTIVNÍ ZDRAVÉ STÁRNUTÍ MUŽE

doc. MUDr. Miroslav Hanuš, CSc.

předseda České společnosti pro zdraví seniorů

Urocentrum Praha, s. r. o.

Projekt České společnosti pro zdraví seniorů (ČSZS) – co může přinést urologii

Projekt byl přednesen na IV. světovém kongresu Aging Male (AM) v únoru 2004 v Praze a jeho cílem je přenést poznatky akademické medicíny do denní medicínské praxe a tudy k cílové populaci mužů po padesátce.

Předmět projektu

Projekt má duchovní zázemí v ČSZS, generálního partnera firmu Pfizer a partnera společnost Zentiva. Cílovou skupinou je mužská část české populace, jež překročila pátou životní dekádu. Projekt by však měl oslovit celou populaci systematickou kampaní, která by měla stimulovat muže po padesátce k aktivnímu zájmu o své zdraví.

Podklady projektu

Projekt vychází z demograficko-sociálních údajů, deklarujících postupné prodloužování očekávané délky života a s tím spojeného stárnutí populace, které s sebou nese důsledky vyšší nemocnosti starších věkových skupin. Pro společnost to přináší mnoho problémů, medicínských, sociálních, finančních a v neposlední řadě i politických. Základní i aplikovaný výzkum v posledních desetiletích shromáždil množství poznatků o typických symptomech mužského přechodu (PADAM syndrom). Jeho diagnostika a léčba vyžaduje multidisciplinární a koordinovaný přístup. Ten není pro medicínu přelomu tisíciletí typický, je spíše charakterizován přemírou úzce specializovaných pohledů na danou nemoc, ve které se pacient jako individualita ztrácí.

Odtud vyplývá potřeba určitého syntetizujícího prvku, který vrátí léčebné péči komplexní nadhled. To je cílem ISSAM (International Society for Study of the Aging Male), která cíleně vytváří diskuzní platformu odborníků mnoha profesí k výměně názorů na jeden syndrom, na symptomatologii zdravotních problémů stárnoucího muže. ISSAM však především shromažďuje výměnu názorů akademické obce a je tedy místem akumulace velkého množství vědeckých po-

znatků. Způsob, jak je přenést do praktické medicíny a k nemocnému, není řešen. O to se v projektu pokoušíme. Prostředníkem je Česká společnost pro zdraví seniorů, která na webových stránkách „zdravymuz“ nabízí neformální bezplatné virtuální členství pro všechny zájemce z řad lékařů. Tato moderní participace lékaře nezatěžuje formalitami, časově, ani finančně a dává jim možnost aktivní pružné spolupráce, využívající internetu.

Formy realizace projektu

Aby cíle projektu byly uskutečnitelné, bylo třeba s problematikou seznámit praktické lékaře, podnítit jejich zájem o myšlenku a vybavit je potřebnými materiály. Po dosažení tohoto cíle je teprve možno oslovit cílovou populaci a vyvolat její aktivní zájem o vlastní zdraví.

Pro praktické lékaře projekt nabízí mnoho forem edukace. Původně to byly certifikované intenzivní kurzy ČLK, které navštívilo asi 250 lékařů, především praktických (PL). Náplň těchto kurzů je nyní transformována do internetové podoby, která by plnila stejný účel, aniž by vyžadovala koncentraci přednášejících i frekvenciantů v čase a prostoru. Aktivním zapojením Společnosti všeobecného lékařství do projektu byly do vzdělávacích programů pro PL ve všech regionech ČR zařazeny přednášky s tematikou AM. Další součástí edukace lékařů jsou panelové diskuze v rámci „road shows“, otevřené panelové diskuze zaměřené na problematiku zdraví a nemoci stárnoucího muže. Moderní formou, již běžně dostupnou, jsou cíleně vytvořené webové stránky: www.zdravymuz.cz. Ty mají řadu modulů – informace pro laiky, lékaře, diskuzní platformu, výměnu vědeckých informací i zkušeností mezi lékaři, literární databázi a informace o České společnosti pro zdraví seniorů. Lékařská veřejnost je také informována v medicínských periodikách (např. Practicus). Praktičtí lékaři dostanou písemná odborná shrnutí z jednotlivých specializací, vztažená na problematiku stárnoucího muže.

Laická veřejnost je informována cestou mediálních kanálů. Proběhl vysoce sledovaný

seriál Muž po padesátce v programu Diagnóza (sledovanost každého dílu byla v průměru 500 000 diváků). Jednotlivá témata zahrnovala obezitologii a kinezioterapii, sexuologii, urologii, psychiatrii a kardiologii. Dále to jsou populární rozhlasové relace. Laická veřejnost má též svůj modul na portálu www.zdravymuz.cz. Na programu jsou populární články v denním tisku a některých periodikách (např. seriál v Men's Health). Do ordinací praktických lékařů jsou distribuovány stručné tiskoviny na téma Muž po padesátce a (urologie, obezitologie, kardiologie atd.).

Samostatný zdroj informací představují webové stránky zdravcentra.cz, na které „zdravymuz“ odkazuje. Zde je k dispozici tříúrovňová Interaktivní urologie, jejíž návštěvnost na stránkách serveru Novinky přesáhla 15 000 a stále je na předních místech zájmu.

Realizační tým projektu

Pod záštitou ČSZS byl sestaven poradní sbor, který shromažďuje špičkové odborníky z lékařských specializací, jichž se PADAM problematika nejvíce dotýká. Členové týmu vynaložili mnoho času a velké úsilí při vypracovávání specifických materiálů, které v jejich profesi sumarizují problematiku stárnutí u mužů. Základní materiály byly vypracovávány ve dvou verzích: pro laiky a lékaře. Tvoří nosný odborný produkt, který je použit ve všech edukačních formách (tisk, mluvené slovo, internet, powerpointové seriály, TV). Poradní sbor je vědeckou základnou, pravidelně se schází a aktivně pracuje na aktualizování informační databáze i realizačních formách. Je velmi důležité, že v poradním sboru je špičkový odborník – urolog, který je zároveň členem výboru ČUS (prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc.).

Manažersky, a ovšem sponzorsky, má projekt podporu generálního partnera, firmy Pfizer. Dále je partnerem firma Zentiva. Toto partnerství dokázalo, že téměř totožné obchodní zájmy firem převážilo vědomí potřeby pomoci řešit důležitý medicínský problém a s tímto cílem spojit své síly. Je to dokladem upřednostnění principu etického před ekonomickým.

V jaké fázi realizace projekt je?

Projekt odstartoval IV. světový kongres ISSAM, ale některé aktivity proběhly již před ním. Byly předneseny první regionální přednášky v rámci SVL, natočen a odpromítán seriál Diagnóza, odvysíláno několik rozhlasových pořadů, otevřen portál „zdravymuz“, vytvořeny tiskové materiály, termínově připraven a personálně obsazen celoroční program vzdělávacích akcí, publikovány odborné i populární články a zájemcům předložena Interaktivní urologie. Uskutečněná i plánovaná činnost představuje velký objem práce a bude v letošním roce systematicky realizována.

Je dobré, že urologie v této nové medicínské aktivitě hraje invenční, iniciativní i manažerskou roli. To by se mělo zúročit pro náš obor v příštích letech, kdy v důsledku reprofilizace jednotlivých specializací dochází k netradiční distribuci pacientů mezi poskytovatele zdravotní péče. Projekt by měl posílit postavení urologa v péči o stárnoucího muže v systému nabídky léčebné péče. Bude na nás, dokážeme-li tuto šanci správně rozvíjet ve prospěch budoucnosti oboru.

kardiologie	→	doc. MUDr. Jaromír Hradec, CSc. doc. MUDr. Jan Bultas, DrSc.
urologie	→	doc. MUDr. Miroslav Hanuš, CSc. prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc.
endokrinologie	→	prof. MUDr. RNDr. Luboslav Stárka, DrSc. doc. MUDr. Vojtěch Hainer, CSc.
geriatrie / interní medicína	→	MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc. MUDr. Martin Matoulek, PhD.
psychiatrie	→	prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.
sexuologie	→	doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. prof. PhDr. Petr Weiss, PhD.
revmatologie	→	prof. MUDr. Jiří Vencovský, DrSc.
všeobecné lékařství	→	doc. MUDr. Svatopluk Býma, PhD. MUDr. Bohumil Seifert